

нам послуг з водопостачання, крім того, на балансі відповідача не перебуває будь-яких житлових будівель. Отже, останній не належить до суб'єктного складу осіб, з якими відповідно до ч. 2 ст. 19 Закону № 2918-III підприємства питного водопостачання безпосередньо повинні укладати договори про надання відповідних послуг.

За таких обставин Вищий господарський суд України неправильно застосував норми ма-

теріального права, тому, керуючись статтями 111²³—111²⁵ ГПК, Верховний Суд України постановив: заяву Кооперативу задовольнити, постанову Вищого господарського суду України від 12 травня 2011 р. скасувати, справу направити на новий розгляд до суду касаційної інстанції.

Постанова є остаточною і може бути оскаржена тільки на підставі, встановленій п. 2 ч. 1 ст. 111¹⁶ ГПК.

РІШЕННЯ У КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВАХ

Відповідно до вимог ст. 14 Європейської конвенції про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 р., ратифікованої Верховною Радою України згідно із Законом від 16 січня 1998 р. № 43/98-ВР «Про ратифікацію Європейської конвенції про видачу правопорушників, 1957 рік, Додаткового протоколу 1975 року та Другого додаткового протоколу 1978 року до Конвенції», видана особа не може переслідуватися, засуджуватися або затримуватися з метою виконання вироку чи постанови про утримання під вартою ні за яке правопорушення, вчинене до її видачі, крім правопорушення, за яке вона була видана

УХВАЛА

*колегії суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України
від 16 лютого 2012 р.*

(в и т я г)

Апеляційний суд Донецької області вироком від 17 грудня 2008 р. засудив Н. за ч. 3 ст. 15 і п. 2 ч. 2 ст. 115 КК на 10 років позбавлення волі, а на підставі ч. 1 ст. 71 і ч. 3 ст. 72 КК до покарання приєднано невідбуте покарання за попереднім вироком і за сукупністю вироків їй призначено остаточне покарання — позбавлення волі на 10 років та штраф у розмірі 510 грн.

Н. визнано винуватою у тому, що вона, будучи у стані алкогольного сп'яніння у будинку Г., 13 грудня 2007 р. намагалася вбити свою малолітню дитину, 13 жовтня 2006 р.н. Вона здавила шию дочки рукою, проте ці дії до кінця не довела з підстав, які не залежали від її волі, оскільки їй завадила Г.

Верховний Суд України ухвалою колегії суддів Судової палати у кримінальних справах від 23 квітня 2009 р. вирок щодо Н. змінив — із мотивувальної частини вироку виключив рішення про застосування положень ст. 69¹ КК. У решті вирок залишив без змін.

Заступник прокурора Донецької області у клопотанні пропонував переглянути у порядку виключного провадження вирок Апеляційного суду Донецької області від 17 грудня 2008 р. та ухвалу колегії суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України від 23 квітня 2009 р. Він вважав, що зазначені судові рішення слід змі-

нити та виключити з них рішення про призначення покарання за сукупністю вироків. Він також зазначив, що оскільки Російською Федерацією Н. було видано лише для притягнення до кримінальної відповідальності за вчинення злочину, передбаченого ч. 2 ст. 15 і п. 2 ч. 2 ст. 115 КК, і не було видано для виконання попереднього вироку, тому суд не в праві був застосовувати до засудженої положення ст. 71 КК.

У поданні п'яти суддів Верховного Суду України порушено питання про внесення клопотання прокурора на судовий розгляд та наведено підстави для зміни зазначених судових рішень щодо Н.

Перевіривши матеріали справи, колегія суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України дійшла висновку, що клопотання підлягає задоволенню з таких підстав.

У ст. 9 Конституції України встановлено, що чинні міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надала Верховна Рада України, є частиною національного законодавства України.

Відповідно до вимог ст. 14 Європейської конвенції про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 р., ратифікованої Верховною Радою України згідно із Законом від 16 січня 1998 р. № 43/98-ВР «Про ратифікацію Європейської конвенції про видачу правопорушників, 1957 рік, Додаткового про-

токолу 1975 року та Другого додаткового протоколу 1978 року до Конвенції», видана особа не може переслідуватися, засуджуватися або затримуватися з метою виконання вироку чи постанови про утримання під вартою ні за яке правопорушення, вчинене до її видачі, крім правопорушення, за яке вона була видана.

Згідно зі ст. 66 Конвенції про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах від 22 січня 1993 р., ратифікованої Верховною Радою України Законом від 10 листопада 1994 р. № 240/94-ВР «Про ратифікацію Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах», без згоди договірної сторони видану особу не можна притягнути до кримінальної відповідальності або піддати покаранню за вчинений до її видачі злочин, за який її не було видано.

Зазначених вимог міжнародного законодавства суд не дотримався.

Як убачається з матеріалів справи, Н. під час розслідування кримінальної справи про її обвинувачення за ч. 2 ст. 15 і п. 2 ч. 2 ст. 115 КК виїхала до Російської Федерації, де переховувалася від суду, у зв'язку з чим Апеляційний суд Донецької області ухвалою від 5 травня 2008 р. змінив їй запобіжний захід з підписки про невиїзд на тримання під вартою та оголосив її в розшук.

26 червня 2008 р. Н. затримали і взяли під варту співробітники внутрішніх справ Російської Федерації для вирішення питань, пов'язаних із її екстрадицією.

На виконання запиту Міністерства юстиції України Російською Федерацією Н. було видано Україні для притягнення до кримінальної відповідальності за замах на вбивство за ч. 2 ст. 15 і п. 2

ч. 2 ст. 115 КК. Даних про те, що Н. було видано ще й для виконання попереднього вироку в матеріалах справи немає.

Проте, як убачається з вироку, апеляційний суд не перевірів умови видачі Н. Російською Федерацією, засудив її за ч. 3 ст. 15 і п. 2 ч. 2 ст. 115 КК на 10 років позбавлення волі та всупереч вимогам міжнародного та національного законодавств приєднав невідбуту частину покарання за вироком Олександрівського районного суду Донецької області від 6 грудня 2007 р., призначивши засудженій остаточне покарання за сукупністю вироків на підставі ч. 1 ст. 71 і ч. 3 ст. 72 КК.

Під час перегляду цієї справи в касаційному порядку зазначену помилку не виправили.

За таких обставин вирок апеляційного суду та ухвалу суду касаційної інстанції в частині призначення покарання Н. на підставі ч. 1 ст. 71 і ч. 3 ст. 72 КК визнано необґрунтованими і такими, що підлягають зміні.

Тому, керуючись абз. 8 п. 2 розд. XIII «Перехідні положення» Закону від 7 липня 2010 р. № 2453-VI «Про судоустрій і статус суддів», статтями 400⁴ і 400¹⁰ КПК (в редакції Закону № 1876-VI), колегія суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України ухвалила рішення про зміну вироку Апеляційного суду Донецької області від 17 грудня 2008 р. та ухвалу колегії суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України від 23 квітня 2009 р. щодо Н.: ухвалено виключити рішення суду про призначення засудженій покарання за сукупністю вироків за положеннями ч. 1 ст. 71 і ч. 3 ст. 72 КК; ухвалено вважати Н. засудженою за ч. 3 ст. 15 і п. 2 ч. 2 ст. 115 КК на 10 років позбавлення волі.

У решті судові рішення залишено без змін.

За змістом ч. 3 ст. 11¹ КПК України, якщо в ході дізнання та досудового слідства не встановлено особу, яка вчинила злочин, питання про закриття справи може вирішуватися тільки після закінчення строку, визначеного в ч. 2 ст. 49 КК України, тобто якщо з часу вчинення злочину минуло п'ятнадцять років (за винятком випадку, визначеного у ч. 4 ст. 49 КК України).

Постанову суду скасовано, оскільки відповідне рішення судом було прийнято з порушенням вимог ч. 3 ст. 11¹ КПК України

УХВАЛА

колегії суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України
від 23 лютого 2012 р.

(в и т я з)

Судацький міський суд АР Крим постановою від 8 травня 2009 р. кримінальну справу, пору-

шену за фактом заподіяння тілесних ушкоджень середнього ступеня тяжкості М. за ознаками

злочину, передбаченого ч. 1 ст. 122 КК, закриття у зв'язку із закінченням строків давності.

В апеляційному та касаційному порядку справа не переглядалася.

У клопотанні в порядку виключного провадження прокурор порушив питання про скасування постанови суду і направлення справи на новий судовий розгляд у зв'язку з неправильним застосуванням кримінального закону та істотним порушенням кримінально-процесуального закону. На обґрунтування своєї позиції він зазначив, що до встановлення особи, яка умисно заподіяла М. тілесні ушкодження середньої тяжкості, тобто вчинила злочин, передбачений ч. 1 ст. 122 КК, суд не може приймати рішення про закриття кримінальної справи, виходячи зі строків давності, передбачених для зазначеного злочину, оскільки за відсутності відомостей про особу, яка його вчинила, й до її розшуку повинен братися до уваги п'ятнадцятирічний строк давності, передбачений ч. 2 ст. 49 КК. Крім того, суд вважав, що відповідно до вимог частин 2, 3, 4 ст. 7¹ КПК закриття кримінальної справи допускається тільки щодо обвинуваченого або підсудного, тобто конкретної особи, якщо вона проти цього не заперечує.

Клопотання прокурора підтримано поданням п'яти суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України.

Перевіривши матеріали справи, колегія суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України дійшла висновку, що клопотання прокурора підлягає задоволенню з таких підстав.

За змістом ч. 3 ст. 11¹ КПК, якщо в ході дізнання та досудового слідства не встановлено особу, яка вчинила злочин, питання про закриття справи може вирішуватися тільки після закінчення строку, визначеного в ч. 2 ст. 49 КК, тобто якщо з часу вчинення злочину минуло п'ятнадцять років (за винятком випадку, визначеного у ч. 4 ст. 49 КК).

Як убачається з матеріалів справи, у липні 2000 р. до Судацького МВВС звернувся із заявою М., в якій зазначив, що 10 липня 2000 р. у домоволодінні його вдарив пляшкою по голові Д., розбивши при цьому пляшку.

За цим фактом були проведені перевірки, за результатами яких дільничний інспектор міліції Судацького МВВС тричі виносив постанови про відмову в порушенні кримінальної справи, останній раз 7 березня 2001 р.

16 березня 2001 р. прокурор відділу прокуратури АР Крим скасував постанову дільничного

інспектора Судацького МВВС про відмову в порушенні кримінальної справи від 7 березня 2001 р. та порушив кримінальну справу за фактом заподіяння тілесних ушкоджень середнього ступеня тяжкості М. за ознаками злочину, передбаченого ст. 102 КК 1960 р.

Постановою слідчого СВ Судацького МВ ГУ МВС України в АР Крим злочин перекваліфіковано зі ст. 102 КК 1960 р. на ч. 1 ст. 122 КК.

У ході розслідування кримінальної справи особу, яка була причетна до цього злочину, не встановили. Досудове слідство відповідно до вимог п. 3 ч. 1 ст. 206 КПК неодноразово зупиняли та знову поновлювали.

Вважаючи, що з часу вчинення злочину минули строки давності, які встановлені за цей злочин (п'ять років), слідчий СВ Судацького МВ ГУ МВС України в АР Крим 4 березня 2009 р. виніс постанову про направлення справи для вирішення питання про її закриття у зв'язку із закінченням строків давності.

Суд першої інстанції погодився з аргументами прокурора й 8 травня 2009 р. прийняв рішення про закриття справи, однак не врахував фактичних обставин справи та зазначених положень ч. 3 ст. 11¹ КПК.

Оскільки у цій справі особу, яка вчинила дії, передбачені ч. 1 ст. 122 КК, не встановлено і п'ятнадцятирічний термін із дня вчинення злочину (10 липня 2000 р.), передбачений ч. 2 ст. 49 КК, не минув, рішення суду про закриття справи у зв'язку із закінченням строків давності є таким, що суперечить вимогам кримінального закону та постановлено з істотними порушеннями вимог кримінально-процесуального закону, які істотно вплинули на правильність судового рішення, а тому постанову суду підлягає скасуванню з направленням справи на новий судовий розгляд.

Ураховуючи зазначене та керуючись абз. 8 п. 2 розд. XIII «Перехідні положення» Закону від 7 липня 2010 р. «Про судоустрій і статус суддів», а також статтями 400⁴, 400¹⁰ КПК у редакції Закону від 11 лютого 2010 р. № 1876-VI, колегія суддів Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України ухвалила рішення про скасування постанови Судацького міського суду АР Крим від 8 травня 2009 р. про закриття кримінальної справи за фактом умисного заподіяння середньої тяжкості тілесного ушкодження М. за ознаками злочину, передбаченого ч. 1 ст. 122 КК, і направлення справи на новий судовий розгляд у той же суд.